

La Humanitat

PERIÒDIC FUNDAT PER LLUIS COMPANYS EL 1931

PORTAVEU D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

VOL. III, 3.ª EPOCA, Núm. 29

BARCELONA, 15 MAIG 1980

PREU: 25 Ptes.

LA LLENGUA, FONAMENT DE LA NOSTRA IDENTITAT NACIONAL

Davant el fet de replantejar-nos l'ensenyament a casa nostra, ho haurem de fer lliurement, sense entrebancs, enfrontant-nos amb la realitat de quaranta anys de dictadura opressora de la nostra llengua i de les nostres llibertats com a poble. El feixisme pel decret de l'abril del 1938 ofegà totes les llibertats a Catalunya. Immediatament l'escola a casa nostra va ésser la del vencedor, que vol destruir la nostra identitat nacional. Així suprimint per decret el català a l'escola i dels mitjans de comunicació, deixant-lo tan sols com a llengua col·loquial, gràcies a la nostra tossuderia, nosaltres i després els nostres infants ens veiem obligats a aprendre a l'escola en una llengua que no és la nostra.

Es enfront d'aquesta realitat que ens ha marcat a tots, volguem o no volguem, que haurem de resoldre el problema de l'ensenyament dels nostres infants. Aquest problema no ens l'hem creat nosaltres, però nosaltres l'ahurem de resoldre i de la seva encertada solució, que no en dubto pas, com ho palesa el vot nacionalista en les passades eleccions al Parlament, en sorgirà el nostre propi alliberament com a poble que no vol perdre la base de la seva identitat nacional: la llengua. No cal dir que tot lo que es faci per l'ensenyament ha de portar a unes fites determinades que permetin a tots els catalans, sigui quin sigui llur origen, viure en llur cultura. Per això en primer lloc hem de pensar que els nostres nois i noies els haurem d'educar en la nostra parla, d'altra manera els fariem estranys i forasters al propi país. Retornem ja d'una vegada i per sempre a la nostra escola.

No marginem a ningú. Tots els nois i noies de Catalunya mereixen la mateixa consideració, ajuda i formació. Els nens catalans no es poden classificar per la llengua. Tots són catalans. Si l'ensenyament nostre ha d'ésser un ensenyament nacional ha d'ésser en català. Els nens de parla castellana han de tenir un tractament pedagògic específic, però se'ls ha d'integrar, no se'ls pot separar. Els també tenen dret a posseir la llengua de llur poble. El català serà la parla de tots, la llengua que ens unirà. Ningú ho pot discutir. Necessitem el nostre ensenyament, l'ensenyament en català per a tothom. La planificació de l'estructura de l'ensenyament, continguts i mètodes educatius ha d'ésser competència del govern de la Generalitat, decidida pels intel·lectuals amb la participació de totes les forces socials i en conseqüència aprovada pel nostre Parlament. Necessitem la competència **exclusiva** a l'ensenyament. Cal millorar el contingut de l'Estatut.

De moment tot sembla que s'ha arranjat amb el decret-llei del català del mes de juny del 1978: tres hores a la setmana per a l'ensenyament de la nostra llengua, però per a un proper futur, que ja és present, això no és suficient; lo que necessita l'escola catalana és l'ensenyament en català. Ensenyament de la nostra cultura, literatura, història, geografia i endemés totes les assignatures en català. Aquesta serà la verdadera escola catalana, amb fonaments pedagògics catalans i en català.

Per a l'escola que volem i desitgem i sobre la unitat i en contra de la fragmentació del català com a nostre idioma nacional, cal recolzar el document: «El present i el futur de la llengua catalana», aprovat en el V Col·loqui de la Llengua i Literatura Catalanes, celebrat a Andorra, i que també fou assumit per la taula rodona presidida pel senyor Hilty de Zuric i integrada per Badia i

Margarit de Barcelona, Pitarch de València, entre d'altres, en el XVI Congrés Internacional de Lingüística i Filologia Romàniques de l'abril passat reunit a Ciutat de Mallorca, en el sentit que la nostra llengua dins l'Estat espanyol és parlada a «l'àmbit territorial de les illes Balears, el País Valencià i ee Principat de Catalunya, a més d'una franja lingüística del territori aragonès». I que «per a la total normalització de la llengua en aquests territoris cal ensenyar una modalitat de la llengua vàlida pper a tots ells i apta pper a les manifestacions culturals i administratives a tots nivells».

Compremem que la situació actual no és fàcil de resoldre, eperò tampoc tan difícil com sembla. Sabem que hi ha nois i noies que, en molts barris de Barcelona i en els pobles de les nostres comarques, no entenen ni parlen el català, encara que han nascut a Catalunya; sabem que hi ha qui l'entén però no el parla, i molts, la majoria, que el parlen però no l'escriuen, però també sabem que no podem recolzar una política educativa que perpetui la divisió entre les dues comunitats de catalanoparlants i no catalanoparlants. Tenim de procurar per tots els mitjans, no perpetuar aquesta divisió. Tenim de conviure. Tots som catalans i tenim dret a la nostra cultura. No es pot marginar a ningú.

No podem oblidar tampoc, hem d'ésser realistes, que haurem de crear les noves escoles a partir de les existents i que haurem d'actualitzar els mestres i sobretot les escoles de formació de mestres, per arribar al total desenvolupament de l'escola catalana. Necessitem el reciclatge de tots els mestres per a fer realitat l'ensenyament en català.

La diglossia actual: una llengua per a parlar i una altra per a comunicació social o escriure, no pot continuar. Entre tots farem del català l'idioma de Catalunya. L'escola i sobretot el mestre, hi tenen un paper molt important, però la família i els mitjans de comunicació social també. L'escola serà insuficient si la família no l'ajuda i la millor manera de què el català sigui actual a la família són els mitjans de comunicació: televisió, ràdio, premsa i cinema en català. De poc servirà que els nois rebin un ensenyament en català, si al arribar a casa la televisió és en una altra llengua. El problema segueix éssent difícil de resoldre, però no insoluble. Hi ha d'haver uns mitjans de comunicació en català. No n'hi ha prou en aprendre el català com una llengua estrangera, ha d'ésser la llengua de totes les nostres activitats quotidianes. Cultivem intensament la nostra parla, fem que sigui realitat la proposició setena de nostra Declaració Ideològica:

LLENGUA, ENSENYAMENT, INFORMACIÓ I CULTURA: La llengua és fonament de la nostra identitat nacional. La defensa de la llengua i cultura catalanes ha d'ésser preocupació constant i exigència irrenunciable de les nostres institucions de govern. La capacitat col·lectiva per a un millorament social i econòmic i per a l'aprofundiment de la democràcia resideix en una millor educació i informació dels ciutadans. Es així que és tasca essencial d'una societat justa, lliure i solidària garantir l'accés a la cultura, assegurar la llibertat d'informació i organitzar un sistema educatiu públic eficaç, que a Catalunya ha de basar-se en una escola laica i catalana.

Josep Oliveras
Casal Lluís Companys

PARLAMENT

Passos perduts, temps retrobat

Tingué altura política el llarg debat que per nominar al nou president de la Generalitat hem presenciats al nostre Parlament.

Durant dues sessions, de matí i tarda, i d'una extraordinària llargada horària, els nous diputats que ens representen mostraren una responsabilitat i maduresa que ens omple d'optimisme per al futur.

★ ★ ★

El programa que presentava el pretendent a la presidència, que durà una hora llarga el fer-ne l'explicació, trobà la lògica rèplica en els portaveus dels respectius partits, sis, que estan presents a l'hemicicle del Parc.

★ ★ ★

En general totes les rèpliques foren dures, però sense traspasar una correcció que molt hem d'agrair. Contundent i sec, com en ell és habitual, Joan Reventós; sarcàstic i un xic teatral el «Guti». Gris, però sense negar-li eficàcia, Cañellas; amb aires d'orador una mica «demodé», i parlant per la galeria, Hidalgo.

★ ★ ★

De Víctor Torres tota la gent d'E.R.C. en coneix la seva manera magistral de plantejar els problemes i el seu verb segur i incisiu. Si diem que el seu parlament fou dels seguits amb més atenció i expectació en la Càmera, no farem res més que expressar una autèntica realitat.

★ ★ ★

Com capejà el temporal, Jordi Pujol? Si hem de ser sincers, com sempre ha estat norma d'aquesta casa, direm que molt hàbilment. L'home, que passà moments d'interna crispació molt ben disimulats i controlats (les petites càmeres de circuit tancat, al servei de la premsa, no deixaran escapar la més mínima senyal fisionòmica dels oradors) tingué les respostes ben mesurades que cada cas requeria. Si, no hem de negar que Pujol sabé sortir-se'n.

★ ★ ★

De tots els moments tensos i de contingut polític, carregat amb dinamita, que molts n'hi hagueren en el vell edifici de la Ciutadella, cap despertà tanta expectació com el que propicià Francesc Vicenç, d'E.R.C., al dir: «...i és que, senyors diputats, en aquest moment (eren les sis de la tarda) encara no sabem el que hem de votar...» Aquestes paraules tingueren el poder màgic de que l'hemicicle del Parlament quedés com paralitzat; si una mosca, en aquell moment, s'hagués atrevit a volar per la sala a ben segur que el lleu zumseig de les seves ales ens hauria semblat, a tots els assistents, el soroll d'un boeing caient en picat. Tal fou la sensació que produïren les paraules de Vicenç.

★ ★ ★

El final, ja el sap tothom: Pujol com a 115 president de la Generalitat.

★ ★ ★

Si l'altura de les intervencions, el seu dens i ric contingut polític es va mantenint, no cal dir com aconsellàrem a tots els nostres lectors que no es perdin les sessions del Parlament. Ens interessen a tots, el nostre país molt en té d'esperar. Tenim al nostre alcanç el poder mesurar la vàlua dels qui donarem el vot i que no se'n torcin les intencions.

★ ★ ★

Un dels dies, uns moments abans de començar, vegèrem a Francesc Vicenç que, solitari, abocat en una terrassa posterior del Parlament; contemplava les feres del Zoo, que estant a tocar les parets del casal. Les feres que hom hi pot veure, són pacífics cèrvols. Però si un dels felins, no llunyans, un dia tingué la curiositat de visitar a ser senyories?

★ ★ ★

De moment ha començat amb bon peu la nova vida de nostre girebé mil·lenari Parlament. La Institució té, excepcional timoner, Heribert Barrera, que sabrà orientar tots els temporals que es puguin presentar, amb dignitat i habilitat política. No en tenim cap mena de dubte.

★ ★ ★

La nostra actual condició de periòdic quinzenal no ens permet res més, o gairebé res més, que publicar unes notes impresionistes de tot allò que vagi passant en aquest vell però esplèndid Parlament, enclavat en el Parc de la Ciutadella de Barcelona, Cap i Casal, de tots els catalans. En aquests amplis corredors del magnífic edifici que són coneguts, d'una manera popular, com a «corredors dels passos perduts», hi aleteja un temps retrobat.